Nr 6

Kulturutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen 1972: 1 gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1972/73 till internationellt-kulturellt samarbete jämte motioner.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Internationellt-kulturellt samarbete

Kulturellt utbyte med utlandet

1. **Kulturellt utbyte med utlandet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen 1972: 1, bilaga 10, framlagda förslag (punkterna I 1—I 4, s. 452—454 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 3 januari 1972) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1972/73 anvisar

1. till *Kulturellt utbyte med utlandet* ett reservationsanslag av 905 000 kr.,
2. till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* ett förslagsanslag av 2 958 000 kr.,
3. till *Sveriges anslutning till vissa internationella sammanslutningar* ett förslagsanslag av 171 000 kr.,
4. till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* ett reservationsanslag av 400 000 kr.

2. **Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt I 5, s. 455) föreslagit riksdagen att till Bidrag till svenska institut i utlandet m. m. för budgetåret 1972/73 anvisa ett anslag av 506 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1972: 1065 av herr Rimås m. fl. (fp, m) vari hemställts att riksdagen måtte dels höja pensionen åt f. d. föreståndaren för Tessininstitutet Gunnar W. Lundberg till ett belopp, som står i vanlig proportion till hans arbetsinkomster vid entledigandet eller motsvarar det av institutets styrelse föreslagna beloppet, dels ock tillerkänna Tessininstitutets f. d. sekreterare fru Ragna (Monne) Lundberg full pension med belopp, som står i vanlig proportion till hennes arbetsinkomster vid entledigandet,

dels motionen 1972: 1078 av herr Turesson m. fl. (m, fp) vari hemställts att riksdagen hemställer hos Kungl. Maj:t om en snar utredning rörande utbyggnad av Tessininstitutets verksamhet för främst konstvetenskaplig forskning och undervisning i Frankrike i stil med den verksamhet Rominstitutet bedriver i Italien ävensom inordnande av Rom- och Atheninstituten samt Tessininstitutet under universitetskanslersämbetet.

Frågan om pension åt förre föreståndaren för Tessininstitutet Gunnar W. Lundberg har upprepade gånger behandlats av riksdagen. Sålunda godkändes år 1969 ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag om pension av viss storlek till Lundberg medan riksdagen året därpå uttalade sig för att Lundberg utöver kontant pension borde tillerkännas fri bostad. Yrkanden om en höjning av pensionsbeloppet utöver den nivå som förutsatts 1969 har däremot avslagits av såväl 1970 som 1971 års riksdagar (KrU 1971: 27 och RD 1971: 132 s. 63).

Utskottet

Detta anslag bör i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 506 000 kr.

Vad gäller frågan om en höjning av den pension av statsmedel som tillerkänts förre föreståndaren för Tessininstitutet Gunnar W. Lundberg har utskottet inte funnit att i motionen 1972: 1065, där yrkande framställts härom, framförts några skäl som bör föranleda riksdagen att ändra den ståndpunkt i denna fråga som riksdagen intog så sent som i november förra året. Utskottet avstyrker alltså motionen i denna del.

De uppgifter som i samma motion lämnats om fru Ragna Lundbergs tjänstgöring vid Tessininstitutet är otillräckliga som underlag för det föreslagna riksdagsbeslutet om pension åt henne. Utskottet som får erinra om sitt förra året i betänkandet 1971: 27 gjorda uttalande om fru Lundbergs möjlighet att erhålla familjepension avstyrker det nu föreliggande yrkandet om tjänstepension åt henne.

I förra årets statsverksproposition (bilagan 10, punkten I 5) redovisade föredragande statsrådet som underlag för sin bedömning av Tessininstitutets medelsbehov sin uppfattning om vilken verksamhet som i fortsättningen borde bedrivas vid institutet. Vad statsrådet därvid anförde byggde på en inom utbildningsdepartementet verkställd utredning och föranledde inte någon erinran från riksdagens sida. Med hänsyn till detta ställningstagande avstyrker utskottet yrkandet i motionen 1972: 1078 om en snar utredning rörande utbyggnad av Tessininstitutets verksamhet. Likaså avstyrker utskottet yrkandet i samma motion om utredning beträffande inordnande under universitetskanslersämbetet av Tessininstitutet samt svenska instituten i Rom och Athen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.* för budgetåret 1972/73 anvisar ett anslag av 506 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1972: 1065 i vad den avser en höjning av förre föreståndaren för Tessininstitutet Gunnar W. Lundbergs pension,
3. att riksdagen avslår motionen 1972: 1065 i vad den avser pension åt fru Ragna Lundberg,
4. att riksdagen avslår motionen 1972: 1078.

Nordiskt kulturellt samarbete

3. **Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete m. m. med flera anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 6—I 12, s. 457—463) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1972/73 anvisar

1. till *Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete m. m.* ett förslagsanslag av 900 000 kr.,
2. till *Nordiska samarbetsprojekt m. m.* ett reservationsanslag av 4 059 000 kr.,
3. till *Nordiska afrikainstitutet: Avlöningar m. m.* ett förslagsanslag av 473 000 kr.,
4. till *Nordiska afrikainstitutet: Driftkostnader* ett reservationsanslag av 318 000 kr.,
5. till *Nordiska institutet för samhällsplanering* ett förslagsanslag av 424 000 kr.,
6. till *Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik* ett förslagsanslag av 1 093 000 kr.,
7. till *Nordiska kulturfonden* ett reservationsanslag av 1 284 000 kr.

Uppskjuten fråga

4. **Uppskjuten fråga.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts under punkten I 13 Bidrag till vissa bilaterala nordiska projekt m. m. framlagda förslag vilket utskottet här anmäler.

Stockholm den 7 mars 1972

På kulturutskottets vägnar

LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Björk i Göteborg (s), Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), herrar Nilsson i Agnäs (m), Sundman (c), Zachrisson (s), fru Frænkel (fp), herrar Leander (s), Green (s), fru Ryding (vpk), herrar Olsson i Kil (fp), Norrby i Gunnarskog (c), fru Johansson (s) och herr Nisser (m).

Reservation

vid *punkten 2* (Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.) av herrar Nilsson i Agnäs (m) och Nisser (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »I förra» och slutar med »och Athen» bort ha följande lydelse:

»Svenska instituten i Rom och Athen är värdefulla utposter för de svenska universiteten, vart och ett inom sitt område. Utskottet delar den uppfattning som kommit till uttryck i motionen 1972: 1078 att det finns skäl att utreda om inte verksamheten vid instituten skulle främjas av att de inordnades under universitetskanslersämbetet.

Vad gäller Tessininstitutet var den lösning man förra året stannade för i fråga om verksamheten vid institutet bl. a. betingad av behovet av klara principer för hur verksamheten inom den av svenska staten inköpta fastigheten Hôtel de Marle borde vara ordnad. Troligen kommer det att visa sig att det inom det vidsträckta område som de svenskfranska kulturella förbindelserna utgör finns behov av andra aktiviteter än dem som ryms inom den nuvarande ramen för verksamheten i Hôtel de Marle. I så fall ligger det nära till hands att bygga vidare på den grund som lagts av Tessininstitutet genom dess verksamhet under en lång följd av år. Utskottet tillstyrker att detta närmare utreds, lämpligen inom den utredning som utskottet nyss förordat beträffande Rom- och Atheninstituten. I så fall bör därvid också frågan om Tessininstitutets inordnande under universitetskanslersämbetet tas upp i utredningsarbetet. Utskottet anser att riksdagen hos Kungl. Maj:t bör anhålla om den av utskottet angivna utredningen beträffande angivna tre institut.»

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

»4. att riksdagen i anledning av motionen 1972: 1078 hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning av de av utskottet angivna frågorna beträffande svenska instituten i Rom och Athen samt Tessininstitutet.»

TRYCKERIBOLAGET IVAR HÆGGSTRÖM AB. STOCKHOLM 1972